

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-603-4-12>

INSTITUTIONAL SUPPORT FOR EUROPEAN INTEGRATION PROCESSES OF INNOVATIVE RENEWAL OF RURAL AREAS OF UKRAINE

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ІННОВАЦІЙНОГО ВІДНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Євроінтеграційний курс України визначає необхідність комплексної адаптації вітчизняних інституцій, нормативно-правової бази та практик управління розвитком сільських територій до стандартів і принципів Європейського Союзу. Особливого значення цей процес набуває в умовах післявоєнного відновлення, коли модернізація аграрного сектору та підвищення якості життя в сільській місцевості є визначальними чинниками стійкого розвитку.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних напрямів адаптації українських інституцій, нормативно-правового середовища та механізмів управління розвитком сільських територій до стандартів і практик ЄС у контексті їх інноваційного відновлення.

Євроінтеграційний вимір інституційного забезпечення євроінтеграційних процесів інноваційного відновлення сільських територій України полягає в трьох основних аспектах:

- адаптація до стандартів і практик ЄС;
- відповідність Спільній аграрній політиці (CAP);
- використання європейських програм фінансування та інновацій.

Першочерговим завданням адаптації є гармонізація законодавства України із правовими нормами ЄС, що регулюють сферу аграрної політики, екологічної безпеки та розвитку сільських територій. Важливим напрямом є запровадження європейських стандартів якості й безпеки агропродовольчої продукції (HACCP, ISO, GlobalG.A.P.), а також удосконалення інституційної інфраструктури для управління сільським розвитком відповідно до принципів Спільної аграрної політики (CAP) [1]. Це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності українських виробників на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Значний потенціал має впровадження інструментів ЄС, спрямованих на диверсифікацію економіки села, зокрема програм "LEADER", концепції "Smart Villages" та інших механізмів підтримки малого і середнього

бізнесу. Європейська модель сільського розвитку передбачає поєднання економічних, соціальних та екологічних цілей, що дозволяє комплексно вирішувати проблеми зайнятості, соціальної інфраструктури та охорони довкілля [2]. Для України така практика є важливою у процесі посилення ролі сільських громад у формуванні та реалізації стратегій розвитку.

Одним із ключових напрямів адаптації виступає цифрова трансформація аграрного сектору. Європейські країни активно застосовують інноваційні технології у сфері точного землеробства, використання big data, геоінформаційних систем, дронів та сенсорних технологій. Для України актуальним є формування розгалуженої мережі дорадчих служб за зразком “Farm Advisory System”, а також інтеграція до європейських інноваційних платформ, таких як “EIP-AGRI” чи “Horizon Europe”, що сприятиме поширенню новітніх знань і підвищенню ефективності господарювання. Важливу роль відіграють партнерства між державними структурами, бізнесом та місцевими громадами, які створюють основу для співфінансування інноваційних проєктів.

Не менш важливою складовою є соціальна адаптація, що передбачає підвищення освітнього рівня та кваліфікації сільського населення відповідно до європейських освітніх стандартів, розширення участі громад у прийнятті управлінських рішень, а також розвиток сільського туризму та креативних індустрій. Це дозволить сільським територіям інтегруватися не лише в економічний, а й у культурно-соціальний простір ЄС [3].

Адаптація українських інституцій, законодавчої бази та практик управління розвитком сільських територій до стандартів і практик ЄС сприятиме формуванню ефективної системи інноваційного відновлення, яка забезпечить підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору, зростання добробуту сільського населення, інтеграцію до європейського економічного та соціального простору, а також створить передумови для сталого розвитку у відповідності до принципів Європейського зеленого курсу.

Таким чином, адаптація до стандартів і практик ЄС у сфері інноваційного відновлення сільських територій має багатовимірний характер і охоплює правові, економічні, інноваційні, екологічні та соціальні аспекти. Її реалізація потребує ефективного інституційного забезпечення, координації дій держави, місцевих органів влади, громад та бізнесу. Лише за умов комплексного підходу можливо досягти сталого розвитку українського села у відповідності до європейських принципів..

Література:

1. Столярчук Н., Півторак В. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності в сільському господарстві в ЄС. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2025. Vol. 342(3(1)). P. 120–127. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-17](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-17).

2. Мамчур В., Студінська Г. (2023). Інноваційний розвиток аграрної сфери в умовах реалізації національної системи стійкості. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-144>.

3. Мамчур В.А. Інституціональна розбудова підприємницької діяльності аграрного сектора економіки. монографія. Київ : ННЦ «ІАЕ», 2023. С. 200.